

Naročnina listu:
 Celo leto . . . K 50.—
 Pol leta . . . „ 26.—
 Četri leta . . . „ 13.—
Zunaj Jugoslavije:
 Celo leto . . . „ 66.—
Posamezne številke
 na štirih straneh 60 v.
Uredništvo i. upravništvo:
 Maribor, Koroška ulica
 št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanila
 se računajo po K 1.80
 od enoredne petivrste;
 pri večkratnih oznanilih
 — popust. —

„Straža“ izhaja v pon-
 deljek, sredo in petek.
 Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more
 govoriti vsak dan od
 11. do 12. ure dopoldne.

51. številka.

Maribor, dne 14. maja 1920.

Letnik XII.

Še nekaj o slovanski orientaciji.

„Mariborski Delavec“ je odgovoril na naš članek z obširnimi in stvarnimi člankom. Hvala Bogu! Prišli smo torej v našem časnikarstvu vendar enkrat do skromnega poizkusa dialoga. Doslej smo namreč vedno nastopali v monologih. Eden list je zatrobental, drugi je zakričal, vsak sam zase in za svoje občinstvo, a do pravega razgovora ni prišlo nikdar. In vendar mora slednjič priti tudi do tega, da bomo zamogli razpravljati med sabo v stvarnih ugovorih in protigovorih.

Popolnoma prav ima „Mariborski Delavec“ s trditvijo, da bo odslej „jadransko vprašanje kompas naše nove orientacije.“ Dodam, da bo tudi slovanska orientacija bodočnosti morala stati v službi jadranskega vprašanja.

Netočen je „Mariborski Delavec“ s trditvijo, da se „na svetovnopoličnem nebu že danes kažejo konture dveh velikih blokov, ki bosta prej ali slej trčila eden ob drugega.“ K prvemu bloku prišteva članek: Anglijo, Francijo, Italijo, Japonsko ter njihove „satrape“ (menda je hotel zapisati: „satelite“) Rumunijo, Madžarsko, Belgijo itd. K drugemu: Ameriko, Rusijo, Kitajsko, Nemčijo, Grško itd. — V resnici imamo sedaj samo eden blok, namreč takozvano entente, v kateri pa seveda tudi ni prave enotnosti. Z druge strani imamo premagane narode: Madžarska, Nemčija, Bolgarska, Turška. Posebej stoji komunistična Rusija. Jaz ne vidim v tem položaju prav nobenih kontur bloka Amerike z Nemčijo, Rusijo, Kitajsko itd. in tudi ne verjamem, da se kedaj izvrši, ker manjka za to vsake idejne podlage. Sovjetska Rusija se ne more družiti s kapitalistično Ameriko. Ako bi pa računali, da nastane na Ruskem kontra-revolucija in padejo sovjeti, ne moremo še iz tega sklepati, da se bo nova Rusija družila z Nemčijo in Ameriko. Po mojem mnenju se zamore Rusija, kakor bolnik po malariji ali hudem tifusu, ozdraviti in se okrepiti šele potom dolgotrajnega razvoja. Za to pa potrebuje miru. Poljska mora biti oni zid, za katerim se Rusija lahko krepí in zbira. Ruska bolezen tiči prav v mozgu in v krvi človeka in za ozdravlje-

nje je treba velikega prerojenja. Od Rusov ne pričakujmo niti boljševskega prerojenja sveta, a tudi ne, da se bodo čez noč vrnili k staremu redu. Boljševizem naj se razvija, preraja in ozdravlja, dokler ne izgubi organizem vseh simptomov bolezni. To zdravljenje naj olajšuje Poljska s tem, da izvršuje nad Rusijo blagodejni civilizatorični vpliv, širi kulturne ideje zapada, a tudi zdrava gospodarska in moralna načela. Od sedanjega Rusije nimamo pričakovati ničesar, pa naj bo to vlada sovjetov ali pa samodržnega carja, buržoazijna republika ali ustavna monarhija, nova Rusija pa ne vemo kedaj in kako nastane. Pri tem prerojenju bi pa na vsak način morala Poljska igrati znatno vlogo.

Čisto nič se torej ne strinjam z „Delaveem“ v mnenju, da se bo v Ruskem „že v najbližji bodočnosti spremenilo, ker vsa znamenja kažejo tako.“ Spremeniti bi se morala ne toliko vladavina, kolikor notranjost človeka, a to ne gre tako hitro. Dalje meni članek, da se Rusi in Poljaki ne bodo sprijaznili, kakor tudi ne Poljaki in Čehi, ter da bo prerojena Rusija kmalu prišla v prepir z zapadno zvezo radi Črnega morja in Bospora. V tem oziru jaz nisem tak pesimist. Podlaga za sporazum med Rusi in Poljaki je dana. Rusi se odrekajo želji vladati nad Poljsko. O tem sedaj ni več govora. Poljaki se morajo odreči želji vladati nad ruskimi kraji — Belo Rusijo, Ukrajino, Rdečo Rusijo. Tudi s tem se strinja vedno večje število Poljakov. Zgodovinsko Poljsko zahtevajo samo še pravoverni narodni demokratje in plemstvo, a poslednje je že izgubilo svoj politični vpliv, narodni demokratje pa tudi ne zastopajo niti od daleč večine naroda. Velika večina je za Poljsko v narodnih mejah in za sporazum z Rusi, namreč vse socialistične in kmetijske stranke. Tudi sporazum s Čehi mora biti mogoč, ker radi majhnega Tešinskega ne more vladati večno sovraštvo, med tem, ko imata oba naroda toliko skupnih interesov. Res je, da vladajo med Poljaki deloma še simpatije do Madžarov. Nekoliko je to tudi treba razumeti, Poljaki in Madžari so se skupaj borili za svobodo takrat, ko smo se mi bo-

riili za sužnjost. A te simpatije izginevajo in naša naloga bi bila, da jih iztrebimo in nadomestimo z drugimi.

Ne zagovarjam in nisem zagovarjal delne slovanske orientacije, poroditi se mora splošna slovanska orientacija, in Poljaki, kot najmočnejši slovanski politični narod, morajo igrati v nji prvovrstno vlogo in težišče se mora od Rusov prenesti k Poljakom. Stara in obrabljena fraza je, katero je zapisal „Delavec“, da izmed vseh slovanskih narodov so Poljaki bili najmanj slovanski. Jaz bi rekel, da najmanj slovanski so bili Bolgari in Rusi. Na Ruskem sploh ni bilo slovanskega mišljenja in vdejstvovanja. Imeli smo vladarsko rodbino, v kateri najbrže ni bilo niti trohice slovanske krvi, nemško generaliteto, znanjo politiko, tudi višja mesta notranje politike večinoma v rokah Nemcev. Inteligenca kosmopolitična, delavstvo internacionarno, kmetstvo ljudstvo anacionarno. Poglavje, kdo je kriv rusko-poljskega sovraštva, je jako težko. Srednjeveški boji ne morejo priti mnogo v poštev, fevdalno stanje, ko je poljski graščak zatiral ruskega kmeta, je sedaj premagano stališče, živi so pa še spomini, kako je vladala ruska birokracija na Poljskem. Seveda je vsaka naša simpatija do Poljakov odvisna od nekkih pogojev: odreči se morajo vsakega pajašenja z Madžari, odreči se morajo vsakemu hrepenenju, da vladajo v mejah zgodovinske Poljske nad Rusi ali da ustvarijo samostojen ukrajinski narod, kar je samo na sebi budalost in jim bo povzročalo samo sovraštvo Rusov. Zadovoljiti se morajo, da izvršujejo nad Rusijo blagodejni kulturni in gospodarski vpliv v prosep obema.

Napačno je, kar piše „Delavec“, da Poljaki niso imeli za naše interese nikoli niti najmanjšega interesa in umevno je, da ga tudi poslej ne bodo imeli. Ko je stala Poljska na višku svoje moči, je inauguriral veliki državni kancelar Jan Zamojski poljsko jugoslovansko orientacijo, ki se je vlekla potem skozi celo poljsko zgodovino kot rdeča nit. Ko je pa Poljska razpadla in se je pričelo delo za novi preporod države in naroda, niso Poljaki nikdar pustili iz oči jugoslovanske orientacije. Iskali so stikov s Črnim Jurjem, dedom sedanjega našega vladarja, ko je dvignil vstajo proti Turkom in so tudi še pozneje

LISTER.

Dr. Leop. Lénard.

Kako je Nlko Dragoš postal poslanec!

Dalje.

Vzrokovi dovolj da po možnosti pospešim vožnjo. Pot je bila suaba, pravzaprav samo mehka piska pot in obdajalo jo je, kolikor sem mogel videti, večina gozdovje. Drvim kolikor morem, zmrčilo se je popolnoma, samo, kjer so bile na poti večje ruže, sem videl nekaj svetlega pred sabo in vsled tega tudi zabredel v vsako lužo, da je škropilo na vse strani in meni čez glavo. Pot sem čutil samo toliko, kolikor sem jo tipal s kolesom. Ako zadenem ob korenino ali kamen, se prevrnem, da ne vem, kako bi pobral raztresene ude. Pot mi je neznana popolnoma, jadransko samo na slepo srečo. Imel sem v resnici srečo. Prikazujejo se znamenja, da se bližam večji naselbini, srečam nekaj moških postav, menda fantje, ki se odpravljajo vasovat, ter jih vprašam, če je še daleč Crnomelj. Odgovore mi, da sem že pred Crnomljem. Spustim se doli, zagledam obrse cerkve, v bližini zagledam hišo, ki mora biti župnišče, a iz nje mi prihaja nasproti luč in človeški glasovi.

Skočim s kolesa, stopim v vežo, pred mano stoji starejša ženska obsežnega telesa in dobrodušnega obraza — mati gospoda župnika Kubineka, prijazna, dobrosrčna Čehinja. Moj Bog, kako me je pomilovala, ko sem povedal, kdo sem. Urno sukno doli, prinese mi takoj obsežno sukno svojega sina, ki je bila za me tako prostorna, da bi lahko vzel pod njo k sebi na stanovanje še dva taka, kakor sem jaz . . . in tako oblečenega me pelje v obednico, kjer so ravno sedeli pri večerji domači gospodje in neki gostje. To so bili pozdravi, izpraševanja in vsklici. Slednjič se je pa vse razvozlalo v presrčen smeh. A tudi za to

ni bilo časa. Povedo mi, da čakajo ljudje v dvorani izobraževalnega društva. Urno zavzajem nekaj, se odahnem, zavijem v sukno in oddidem.

Bilo mi je popolnoma neznano, kaj je moja naloga. Reko se mi je v Ljubljani samo, naj odpotujem v soboto zjutraj iz Ljubljane v Crnomelj, tam se pa oglašim v župnišču, kjer mi bodo povedali, kaj imam delati. Vedel nisem, kakšno bo občinstvo in vsled tega sem bil nepripravljen na govor. Med kratko potjo iz župnišča proti društveni hiši popravljam neprestano obsežno župnikovo sukno. Spomnil sem se na tisto belokranjsko pesem:

„Začela sem, začela sem, šteklinko premikati,
 Spred je kratka, spred je kratka, zad je pri-
 manjkuje . . .“

A jaz premičem in premičem sukno od enega kraja do drugega, a kakor jo premičem, vedno je na vseh krajih dvakrat preveč. Vendar se odločim, če tudi nekoliko težkega srca, da vstopim. V svojo tolažbo se spomnim, kar je pisal pred mnogo, mnogo leti tržaški šaljivi list „Juri s Pušo“, namreč, da je Crnomelj tako mesto, kjer luč prižgo samo, kadar luna mrkne. Toraj tudi ne bodo mene pogledali tako natančno! Predstavljal sem si, da bomo imeli pred sabo nekaj hrvaških dedov v velikanskih belih bregesah in z močnimi jugoslovanskimi brkami.

Iz dvorane mi zveni nasproti smeh in petje naštetih svežih, dekliskih glasov, žarka luč sili skozi vsako špranjo. Vrata se odpro, v mene se upre naštetih širokih, svežih pogledov, cvetnih, živih lic, zga-nejo se mlada telesa, po celi dvorani gre šepet. Obstanem, ne vem, če naprej ali nazaj, toda ni pota nazaj, plavati moram, kamor me žene val. Moj spremljevalec me vpelje, predstavi, razloži na kratko težave mojega potovanja. Mlade belokranjske glavice — bila so večinoma dekleta oblečena mestno ali malo-mestno, tipov največ brunetnih, postav vitkih, čisto nič, kakor sem si predstavljal na podlagi starega članka „Jurija s Pušo“ in svoje lastne domišljije — so imele očividno razumevanje za tragedijo mojega potovanja. To me je osokolilo, nastopim, govorim, kaj sem govoril ne vem, a občinstvo je po mojem utisku poslušalo z zanimanjem.

Po predavanju razgovor, izpraševanje, pripovedovanje. Iskre žare, kri kipi. Koliko življenja je v tem pozabljenem kotu Dolenskej, živahnost značaja se izraža iz vsake kretnje, duhovitost misli iz vsake opazke in vprašanja. Ali ni bil velik naroden greh, da smo se nekoč takorekoč zaprli v tesno lupinjo, da je mnogim slovenskim prvakom veljal za Slovenijo samo tesni kot od Vižmarjev do Radoljice in kar je bilo čez, je bil samo privesek na katerem skoraj ni vredno misliti! A najbolj pozabljen je bil ravno lep svet, ki leži onstran Gorjancev. Res čudno, da je v kljub temu, da se ni iz Ljubljane storilo v prejšnjih časih skoraj čisto nič, v te kraje prodrlo toliko zavednosti in duhovitosti!

Mlada usta se takorekoč sama od sebe krožijo na spev, hočejo nekaj zapeti, zabrenči tu, zabrenči tam, opazim in rečem, naj mi zapoje nekaj domačega belokranjskega. Ni treba pozivati in prositi, zbor števitih dekliskih glasov zapoje, na moje uho udari stara, pristno belokranjska narodna pesem:

V ovoj černej gori
 žarki ogenj gori.
 Mimo njega jaše
 trideset junakov,
 trideset junakov,
 na izbor soldatov.
 Eden je med njimi
 grozovito ranjen.
 Za Boga vas prosim,
 drago bratje moja!
 Ne puščajte mene
 v ovoj černej gori,
 nego me peljate
 v ovo ravno polje.
 Jamo mi kopajte
 pri svetem Ivanu,
 na puško globoko,
 na sabljo široko.
 Noter pogrnite
 mojo kabanico,
 noter položite
 moje gresno telo.

Dalje prihodnjic.

večkrat iztezali roke k Srbom. Ko je za časa Napoleona Poljak, modri knez Adam Czartoryjski, vodil rusko zunanjo politiko, je on veliko bolj, kakor drugi Rusi, znal ocenjevati jugoslovanske težnje, in ko se je pozneje preselil v Pariz, so iz njegovega hotela Lambert še vedno peljale niti k Jugoslovanom. Ob istem času se je idealni knez Aleksander Sapieha podal k Jugoslovanom, prepotoval in popisal njihove zemlje z zelo treznim razsodbam in šel pri tem izključno s stališča, kako bi se napravili stiki med nami in Poljaki. Potomec iste rodbine, takozvani „rdeči princ“ Adam Sapieha, ki je imel v Avstriji tako velik vpliv, je istotako imel živo zanimanje za Jugoslovane. Takih slučajev je vse polno, samo da jih premalo poznamo. Poljska orientacija je stara in je rodila mnogo sadov, ruska orientacija je novejša in nam je dala malo.

Ako pa poljska orientacija ni rodila več sadov, smo deloma krivi tudi mi sami, deloma razmere, a ne izgovarjam tudi Poljakov. Par tednov pred razsulo Avstrije zagledam nenadoma v Ljubljani starega prijatelja g. Leona Vasilevskega iz Varšave. Prišel je naglo pogledat Zagreb in Ljubljano, kjer je iskal mene, da mu dam kak informacij. Gospodje gori so zaslutili, da se na jugu nekaj pripravlja in so ga poslali doli, da si ogleda sam. Ker sem moral še istega dne odpotovati iz Ljubljane in ker je Vasilevski na Poljskem vodja socialistične stranke, sem poiskal g. Prepeluha ter mu izročil gosta. Po vrnitvi na Poljsko je postal Vasilevski prvi poljski minister zunanjih zadev. Ko je postal minister, je takoj ime-

noval poljskega zastopnika pri naši vladi v Beogradu, da bi navezal tesnejše vezi med Poljaki in Jugoslovani. A od naše strani nismo našli človeka, da bi ga poslali na Poljsko. Ko je v Parizu zvedel, da sem prišel tja, me je takoj poiskal v mojem stanovanju in se bridko pritoževal, da ni mogoče nobenih stikov z našo državo. Odgovora mu nisem mogel dati nobene pametnega, ker stvar je v resnici tako brezumna in nelepa, da nisem vedel, kaj bi odgovoril. Za njegovim ministrom je prišlo koalicijsko ministristvo s pretežnim vplivom narodnih demokratov. Sedaj so Poljaki ustanovili v Beogradu poslaništvo in poslali tja za poslanika g. Erazma Pilza, moža velike slave in ugleda, ki je poprej ves čas živel v Petrogradu in bil vodja poljskih slovanofilov. Še le čez dolgo časa se je zruknila naša vlada toliko, da je poslala v Varšavo za svojega agenta mladega činovnika, ki je poprej služboval pri srbskem poslaništvu v Petrogradu. To je bila seveda za Poljake taka brca, da so morali odpoklicati Pilza ter so ga prestavili v Prago.

Ko je bil leta 1918 oni zgodovinski dan v Sent Janžu na Dolenjskem, je zastopnik Poljakov, poslanec grof Skarbek, zaklical besede: „Od Gdanska do Trsta!“ Te besede niso bile fraze, ampak program, in vodja narodno-demokratske stranke Stan. Głombinski, mi je pripovedoval med potjo na kolodvor, kako so med vojno poljski emigranti v Švici sestavljali ta program. V mnogem je naša krivda, ako ni mogoče polagati temeljev temu mogočnemu mostu, ki bi vezal severno z jadranskim morjem.

Na delo za slov. orlovski tabor v Mariboru!

Pred vojno so bile pri nas v Sloveniji katol. mladinske organizacije razporedene tako hvalevredno dobro, da smo lahko rekli: Stajerci in Kranjci ne šepamo glede organizacij za drugimi avstrijskimi narodi, stali smo tozadevno na višku.

Kakor povsod, je vojska mahoma ustavila naše na našo mladež tako kulturno vzgojno in blagodejno vplivajočo organizacijo. Organizacija naše kat. mladine v Sloveniji je v dobi voine takorekoč zaspala pod železno kruto roko avstrijskega orla. To večletno spanje naše mladinske organizacije v dobi vojne je pokazalo žalostne posledice v prvih mescih po vojni, ko se je naša mladež vrnila iz bojnih poljan v domovino in so se na njej začeli kazati znaki posurovelosti in vsestranske pokvarjenosti, ki je okuževala še one, ki so se obvarovali pred strupom vojne. Kakor hitro smo dobili Slovenci v trobratski nam Jugoslaviji prostost peresa, začelo se je po vseh listih in časopisih pisati in vzpodbujati k oživiljenju v vojski uspavanih organizacij. Hvalabogu, ti kliči še izza razvalin vojne niso bili zaman, naša v srca se vedno dobra kat. slovenska mladina se je začela zopet dramiti k živahnemu delovanju v Marijinih družbah, Mladeniških, Dekliškin zvezah in v Orlu. Danes že lahko mirno trdimo, da smo v tem kratkem povojnem času poživil in vzbudili k delu mladeniške organizacije, katere so bile vsled pritiska vojne roke obsojene v spanje nedelavnosti.

Da, danes lahko na veselje beležimo, da rase zanimanje naše mladine za organizatorično delo od dne do dne in da nekatere organizacije so začele sedaj v mladi nam Jugoslaviji še bolj procvitati in se širiti kot pred vojno. Posebno pohvalno se moramo izreči o jugoslovanski rasti, procvitu ter napredku naše orlovske organizacije. Ne samo po mestih in trgih, ampak tudi po naših vaseh se ustanovljajo in že delujejo skoro povsod Orli. Kolike važnosti da je ravno Orlovi za našo slovensko mladež v mladostni Jugoslaviji, so uvideli tudi naši voditelji in zasnovali načrt slovenskega orlovskega tabora v Mariboru, na katerem bi se naj pokazala naša mladež v manifestaciji za naš narod življensko potrebne katoliške misli.

Ako v kaki župniji uspava verski čut, se napravi za povzdigo in podžig verskega življa mistjon. Ako je kak kraj politično zaspan in nezaveden, se ga vzdrami potom političnih shodov. Da se pa naša slovenska mladina zopet organizatorično poživi, navduši in prerodi za smisel kat. organizacije, se bo vršil v kratkem v našem obmejnem Mariboru slovenski orlovski tabor, katerega namen in cilj je: naši kat. mladini, ki je up ter nada cele Jugoslavije, predočiti, kako nekaj na novo oživljajočega in po vojni

prenavljajočega je ravno manifestacija katoliške ideje.

Nikakor pač ne smemo misliti, da je svetovna orlovska prireditve v Mariboru samo določena in namenjena v prepoved orlovske organizacije, ampak k na novo vzbujenem življenju budeči ključ vsem kat. organizacijam v Sloveniji. Slovanski orlovski tabor v Mariboru bi naj rodil za našo mladinsko organizatorično bodočnost isti sad in uspeh kot kak misijon ali narodno in politično budni shod.

Radi organizatorično budnega cilja mariborske orlovske prireditve je pa tudi sveta dolžnost vseh naših slov. mladinskih organizacij, da se živo zainteresirajo in že sedaj pripravljajo na to izvanredno slavlje. Osobito toplo pa polagamo na srce vsem voditeljem naših kat. organizacij, da začnejo z vso vnemo buditi in bodriti med našo mladino zanimanje za polnoštevilno udeležbo pri svetovni manifestaciji povojne katoliške misli v Mariboru. Zanimanje za orlovsko slavlje v Mariboru se mora zanesiti v zadnjo našo vas in širiti od hiše do hiše, od posameznika do posameznika. Le, ako bomo vsi kat. čuteči Slovenci zbrani pri tej prireditvi z dušo in tetom, bomo tudi deležni sadov te manifestacije, ki bi se naj pokazal v bližnji bodočnosti v sijajnem naraščanju procvitu in delu naših mladinskih organizacij. Od večine naših starejših, katere je otroval strup svetovnega gorja vojne, nam pač ni pričakovati pravega smisla za prepotrebno delo v korist vere in dela za našo mlado državo. V teh starinah bo vedno čutil čut nezadovolja in jim bodo do smrti uhajale misli vedno nazaj v predvojne čase. Naši mladini pa moramo kazati ne nazaj, ampak naprej v lepšo, res nabudno jugoslovansko bodočnost, katero bo izvajala naša mladež sicer s trudom in delom in le potom vsestranske kat. organizacije. Kat. organizacija naše mladine je bodočnost Jugoslavije, katero so pozidali katoliški rodoljubi: dr. Krek, Korošec in drugi ravno upirajo se na naše mladinske organizacije. Teraj vsi kat. slov. mladinoljubi na noge, na delo, da pravočasno vzbudimo našo mladež k udeležbi slov. orlovskega tabora v Mariboru, ki bi naj bil vse naše organizacije na novi poživljajoči in blagoslovljajoči vir moči krščanske misli, v kateri se mora preroditi naša trobratska Jugoslavija.

Opozarjamo tudi voditelje naših organizacij na vse članke in novice o tej prireditvi po naših listih, katerih pa naj ne prebirajo samo zase, ampak jih naj razglašajo od posameznika do posameznika.

Mladinoljubi, čas je kratek, torej na delo, da bomo ravno mi kat. misleči Slovenci res sijajno manifestirali pred takorekoč iz vsega sveta zbranim, ali vsaj zastopanim kat. občinstvom!

Politične vesti.

Jugoslavija.

Uspeh pogajanj za sestav koncentracijske vlade, ki je kazal v zadnjih dneh končno veljavno udejstvitev, se je zopet omračil v toliko, da je težko pričakovati, da bi prišlo do sporazuma med vladnimi strankami in opozicijo glede koncentracije. Zadnji tozadevni kontroverzi med Protičim in demokrati so naziranje o izvršitvi agrarne reforme v Bosni. Protič stoji na stališču, da se razdelijo velika posestva, nikakor pa ne mala. Demokrati tudi zahtevajo razpust parlamenta v slučaju njegove nedelavnosti, da sicer demokrati sami onemogočujejo vsako parlamentarno delo.

Kljub dejstvu, da vlada med opozicijo in vlado veliko nesoglasje, je vendar še upanje, da bo s časom uspela Vesnićeva misija. V slučaju pa, da ne bi prišlo do sporazuma, ostala bo sedanja vlada na svojem mestu.

Med demokrati je nastal nesporazum radi vstopa v koncentracijsko vlado. Razcepili so se v dve struji, od katerih krmari edno s samostalci Kramar, drugo pa Pribičević. Dr. Kramar in njegovi pristaši obsojajo Pribičevićev nastop napram železničarski stavki in zahtevajo sporazum z parlamentarnimi strankami glede sprejema volilnega zakona in izvedbe volitev. Pribičević in njegova kompanija pa hoče onemogočiti vsak poizkus za koncentracijo, radi tega so pognali na plan svoje zahteve glede agrarne reforme in razpust parlamenta radi njegove nedelavnosti.

Radi te h preprirov med demokrati, ki so glavna zeyira koncentracije, je stavil dr. Vesnić demokratski zajedniči ultimati, v katerem zahteva odgovora tekom 48 ur, ali se strinjajo s pogoji delavnega programa bodoče koncentracije in ali sploh marajo vstopiti v vlado. Dosedaj še demokrati Vesniću niso odgovorili na ta ultimati.

Seja Narodnega predstavništva, ki je bila sklicana za 12. t. m. se je odgodila, ker je bilo navzočih samo 10 poslancev. Prihodnja seja je določena za danes.

Pogajanja med Jugoslavijo in Italijo glede rešitve jadranskega vprašanja se bodo zopet začela. Na ta pogajanja sta že odpotovala naša delegata Pašič in Trumbič. Pripeljala sta se v Pallanzo ob jezeru Lago Maggiore v Zgornji Italiji, kjer so ju sprejeli italijanski dostojanstveniki in ju odpeljali v hotel Eden, kjer se pripravljajo prostori za jugoslovansko delegacijo. V torek pričakujejo prihoda italijanskih ministrov, ki so sedaj še zaposleni pri zasedanju italijanskega parlamenta.

Po dunajskih poročilih so se peljali člani ameriške komisije Dubois, ameriški trgovinski ataše in en žurnalista z avto v St. Vid na Koroško, da prazvedujejo o koroškem plebiscitu. Iz Koroške so namenjeni ti gospodje v Ljubljano in Zagreb.

Beograjske vesti javljajo, da namerava vlada podržaviti vse železničarje.

Italija.

Italijanski ministrski predsednik Nitti je odklonil debato glede predloga o poštinih in državnih nameščencih. Njegova odklonitev pa je dana na glasovanje, doživela poraz. Vsled tega Nittijevega fiaska se govori o odstopu italijanske vlade.

Italijanski poštni in brzojavni uslužbenci v Rimu, Geni in Milanu so stopili v stavko.

Poročila iz Reke nam javljajo o nasilstvih D'Annunzija napram Italiji sami. Gabrijelevo prostovoljce so zaplenili parnik, ki je vozil pšenico in moko za mesta v Siciliji, ki so sedaj brez prehrane, samo da bo s tem plenom lahko Gabrijele D'Annunzijo prehranjeval svoje bandite celih osem mesecev. Poveljnik reške blokade je sicer pozval g. D'Annunzija na vrnitev plena, a Gabrijele se ni odzval povolju.

Italijansko časopisje razširja namenoma lažnjive vesti, da bodo italijanske čete zapustile v najkrajšem času Albanijo izvzemši Valono. Tako pisarijo Italijani, da bi preslepili našo javnost in si naklonili popustljivost od naše strani glede reškega vprašanja.

Francija.

Železničarska stavka v Franciji še nikakor ne ponehava, ampak pridobiva od dne do dne na obsegu.

Poljska.

Vojaško zvezo je sklenila Poljska z Madžarsko.

Avstrija.

V Linzu je prišlo 11. t. m. do krvavega puča. V mestu so zborovali komunisti, ki so po zborovanju hoteli prisiliti socialdemokratskega deželnega glavarja Gruberja, da odstopi. Dohode do poslopja deželne vlade pa je zastražilo orožništvo in ljudska bramba. Med komunisti in oroženo silo je prišlo do prerekanj in do dejanskih spopadov, ki so končali z rabo orožja od obeh strani. Izid puča je bilo 7 mrtvih in 21 ranjenih. Glavne krivce so pozaprli in nato vzpostavili red in mir. Vodja izgrede je neki komunist, ki je prikolovratil iz Monakova.

Vsled teh dogodkov v Linzu je proglasila deželna vlada za Linz prekisod.

Avstrijski državni nameščenci se potegujejo za zvišanje plač. Ako bi se ugodilo tem zahtevam, bi morala izdati Avstrija pol milijarde K, katere pa ne poseda.

V Gradcu se je sestel posvet italijanskih, jugoslovanskih, čehoslovaških in avstrijskih delegatov za ureditev prometa s Trstom. V to svrhe so se osnovali odseki: transportni, tarifni, poštni in brzojavni, ki so že začeli s posvetovanjem glede ureditve prometa.

Prometni posvet v Gradcu poteka zelo ugodno. Tarifski odsek je dovršil svojo delo. V transportnem odseku so sklenili uvedbo ponočnih brzovlakov s spalnimi vagoni med Dunajem in Trstom. Ti vlaki bodo vozili dvakrat na teden na progi Bruck—Leoben—Celovec—Beljak—Trbiž in bodo odhajali z Dunaja v torek in petek, prihajali pa v ponedeljek in četrtek. Vlaki bodo imeli zvezo z Milanom in Rimom.

Rumunija.

Rumunija namerava poslati armada 160.000 mož in z njo podpirati Poljake pri ofenzivi proti Rusiji.

Turčija.

Turčiji izročeni mirovni pogoji vsebujejo te le določbe glede usode Turčije: Turško ozemlje v Evropi bo omejeno na Carigrad. Meja gre ob Cataldži z malim ovinkom proti severu, tako, da bo jezero Jaker še turško. V Aziji bo tvorila mejo med pravim turškim in arabskim ozemljem nova demarkacijska črta. Ta se začne pri izlivu Seihuna, severozapadno od Aleksandrijskega zaliva, gre ob reki, nato počez skozi Cilicijo med Marašom in Aitabonu in poteka nato sporedno z bagdadsko železnico približno 50 km severno od proge Sultan do Malo. Azijo izvzemši dve deželi. Ob Egejskem morju dobijo Grki smirnsko ozemlje, ki pa po imenu ostane pod turškim gospodarstvom. Po petih letih bo tam ljudsko glasovanje. Armenija dobi v Batumu izhod k morju. Ureditvi Armenskih meja še ni gotova, in vsak način pa bo Turčija izgubila velike dele armenskega ozemlja.

Rusija.

Med Rusijo in Japonijo započela pogajanja se nadaljujejo. Japonska namerava vzpostaviti vmesna države krog Vladivostoka.

Amerika.

V Mehiki se pojavljajo zadnje čase resni revolucionarni nemiri. Revolucionarji so baje ubili prejšnjega guvernerja generala Muremia in so zasedli Pueblo.

Zedinjene države so se zastražile proti tem izgredom z oboroženo silo.

Ameriški senat je odklonil predlog senatorja Knopfa, da bi naj Amerika vzpostavila mirovno stanje z Avstrijo in Nemčijo.

Dnevne vesti.

Jugoslovenska Matica. V nedeljo, dne 16. t. m. priredi mariborska podružnica „Jugoslovenske Matice“ v zvezi z krajevnim odborom Narodnega sveta za neodrešeno domovino mašniški (zlet k Sv. Urbanu). Vabljeni so tudi vsi drugi prijatelji in somišljeniki. Odhod iz Maribora zjutraj ob pol sedmih. Gori je sveta maša s cerkvenim govorom ob pol 10. uri. Mašuje g. Ljubša, pridiguje dr. Leop. Leonard. V gostilni bo primerno preskrbljeno za krepčilo. Drugi udeleženci, ki ne morejo oditi predpoludnem, pridejo popoldne. Popoldne je razvedrilo v prosti mašniški naravi, dihanje svežega zraka, uživanje valičastnega razgleda, občudovanje kipeče prirode in druge take reči, ki so svobodnim državljanom SHS tudi v sedanjih resnih časih dovolj čiste, ne da bi to treba pečata iz Ljubljane. Tudi nedolžen smeh ne bo prepovedan, celo ako slučajno kdo zavrisne, mu ne bo treba plačati takse, ako mimogrede družba kaj zapoje. bo slavna naša oblast gledala skozi prste. Dekleta bodo smela vedeževati na cveticah, moški ugibati o vremenu in politiki, otroci pa ločiti metulje. Se mnogo takih točk je na programu. Torej, tovariši in tovarišice, kar vas je nase vrsta, dvignite se na noge, povejte se vašim prijateljem in prijateljicam, ljubi so nam zlasti gostje iz slavne Prlekije, a tudi resni Pohorci, in sploh vsi, vabimo

„brate vse
kar jih je
sinov sloveče matere“.

Kdor pride domov, spotenega telesa, ožuljenih nog in lačnega trebuha, mu ne bo žal lepega izleta. Naj bo naša udeležba velika in tudi s tem nastopom pokažimo, da „mi vstajamo in vas je strah“.

Jugoslovenska Matica za Koroško. Od marsikateri strani prihajajo dobri nasveti, naj bi „Jugoslovenska Matica“ posegla dejansko tudi v tako perečo zadevo, kakor je glasovanje na Koroškem. Res je! Matica bi morala delati. V njen delokrog spada tudi koroška meja. Doslej smo samo zbirali člane i denarna sredstva, a mi smo šele v začetkih. Vsega tega je še malo. Prvi mesec smo nabrali okrog 15.000 kron. To še ni veliko. Ako pristopi mnogo udov in bodo redno plačevali članarino, bomo v kratkem zasedli pričetni s tem ali onim delom. Seveda pa tudi ne moremo nastopati na lastno pest. Priti mora inicijativa od zgoraj, od bojevnikov, ki so na bojišču in imajo zadevo v rokah. Naš odbornik in tajnik mariborske podružnice dr. Ferdo Müller se še sedaj peha in trudi za svojo ožjo domovino. A treba bo najbrž poslati še gori več delavcev, poskrbeti za sredstva, tiskovine itd. Zaenkrat je prvo, da imamo mnogo članov in mnogo sredstev, drugo pride takoj.

Orlovski tabor v Hočah. Orel v Hočah je svojo desetletnico sijajno proslavil. Mariborsko orlovsko okrožje je priredilo včeraj, na praznik Vnebohoda Gospodovega v Hočah Orlovsko slavnost — prvo na Spodnještajerskem. Udeležili so se je: Mariborski Orel in Orlica z naraščanjem in gojenkami, dalje odseki Moče Sv. Križ nad Mariborom, Jarenina, Sv. Lenart, Slivnica, Fram, Ptuj, Sv. Benedikt, Sv. Martin pri Vurbergu. Posebno nas je razveselil prihod bratov Orlov iz Ljubljane in Jesenice. Slavnosti se je udeležil v kroju tudi g. poverjenik dr. Verstovšek. Slavnost se je začela s službo božjo, pri kateri je cerkveni govornik g. Marko Kranjc podal orlovski mladini štiri temelje, na katerih se naj zgradi svoj krščanski značaj; samovzgoja, vzorna družba, delo in odločno krščansko prepričanje. Popoldne ob 3. uri so proizvajali Orli in Orlice ter njih naraščaj oz. gojenke proste vaje, ki so žele burno priznanje. Krasno so proizvajali ljubljanski in mariborski člani telovadbo na orodje. Po telovadbi je hočki Orel priredil igro, na kar se je razvila prosta veselica. S hočko orlovsko slavnostjo je Orel na Štajerskem otvoril svoje prireditve. Želimo, da bi vse naslednje tako srečno uspelo kakor je prva! Zlasti pa daj Bog srečnega uspeha pri naši največji prireditvi, ki nas letos čaka, pri I. slovanskem orlovskem taboru v Mariboru.

„Napreju“ malo odgovora. Pod naslovom „Ovrvzite ali popravite“ je priobčil „Naprej“ (št. 105 z dne 7. maja 1920) „malo odgovora“ na Kalanovo vprašanje „Zakaj črtijo delavci duhovne kakor gada“ ali „zakaj brusite tak srd na nas duhovne?“ Poleg Komljanca postavlja „Naprej“ mene za strašni zglod, „zakaj črtije delavci duhovne kakor gada.“ Jaz in v prvi vrsti jaz sem kriv tega divjega sovraštva, ki se obrača radi mene zoper celi stan. In zakaj? Odgovor „Napreju“ — ker sem strašen lažnjivec in ker „izrabljam lečo in spovednico in vse ono, kar bi i-

mele biti vsakemu katoličanu sveto.“ Moj odgovor naj bo kratek in resen: Tovariši od „Napreju“! Odkar sem duhovnik, sem najprej nekoliko časa nadomestoval v Kresnicah pri Litiji in v Ribnem pri Bledu, bil sem kaplan v kadečah pri Zidanem mostu in na Dobrovi pri Ljubljani ter župnik na Slapu pri Vipavi. Po vseh teh krajih imate vaše pristaše. Vprašajte, če sem kedaj na prižnici izpregovoril eno besedo drugače, kakor v oznanjevanje Evangelija, če sem rabil spovednico količak drugače, kakor kar zahteva svetost zakramenta. Naj mi kdo dokaže, da sem zapisal kedaj eno vrsto, o kateri bi lahko lojalno stulil, da ni pravična ali poštena. Pravijo, da pravični pade sedemkrat na dan, a jaz se ne prištevam k pravičnim, toda grehov, katerih me dolžite tukaj, me ne boste mogli prepričati. Mačeha mi je bila vedno domovina, ničesar mi ni dala, ničesar je ne prosim in ničesar od nje ne pričakujem. Toda takega očitanja, da sem jaz kamen pohujšanja in znamenje, kateremu se bo protigovorilo in radi katerega bo delavstvo sovražilo vse: duhovščino, cerkev, vero — vendar nisem pričakoval. Toda v treh rečeh mi vest ničesar ne očita: Nikdar nisem zatajil vorskoga mišljenja, nikdar nisem — tudi v najtežjih časih ne — skrival jugoslovenskega prepričanja, nikdar nisem tajil svojega socialnega čustvovanja. Lahko rečem z ruskim pesnikom: „Nikoli pred maliki sveta upognil nisem jaz kolen“, pa jih tudi ne bom pred terorizmom od Vaše strani. Pravite, da je moje pisanje nepošteno? Dokažite! Pač pa ste Vi zakrivali veliko časninarsko nepoštenost z dejanjem, da napadate osebno enega člana uredništva za pisanje lista in celo za stvari, o katerih nimate najmanjše podlage za sumnjo, da jih je napisal on. — Dr. Leopold Lenard.

Pojav kobilic v Crnigori. Sedaj so v Crnigori poplavile že drugo leto kobilice ravno najrevnejše kraje. Letošnji poplav je tako silen, da ogroža z uničenjem vse setve. Prehranjevalni minister je prejel od odseka v Cetinju 25.000 dinarjev kredita za nabavo smodnika in petroleja za pokončanje kobilic.

Izplačevanje ali podaljševanje 6% nih državnih bonov se je pričelo dne 10. maja t. l. in se vrši za Slovenijo edino-le pri finančni deželni blagajni v Ljubljani. Hkratu z glavnico se plačajo dekurzivne 6% ne obresti v kronske-dinarskih novčanicah, pa ne samo za one bone, ki so bili izrecno prolongirani, ampak tudi za one, ki molče veljajo za prolongirane, če tudi niso bili prezentirani radi prolongacije. Poleg 6% nih obresti se izplača za one bone, ki imajo pravico do nje, tudi premija 5 dinarjev za vsakih 100 K. Pravico do premije pa imajo samo oni boni, ki so bili kupljeni v času od 15. maja do vstetega 15. junija 1919. leta. Boni pa se smejo tudi podaljšati za daljnih 6 mesecov. Podaljšanje se izvrši tako, da se izda nov bon z datumom onega dneva, kadar se bon v podaljšanje prezentira. Dekurzivne obresti za čas, kadar je bilo treba predložiti bon za izplačanje pa do dneva, kadar se zahteva podaljšanje bona (izdajanje novega bona), se ne plačajo. Sicer pa velja glede prolongiranih bonov vse ono, kar smo povedali glede izplačanih. Premija seveda ne preide na nove bone, ker zanje ni obljubljena. Obresti za nove bone znašajo tudi 6% in se plačajo za naprej (anticipativno) takoj ob prolongaciji. Za bone, ki bodo v plačilo predloženi še le po preteklem roku, se bodo plačale obresti samo do roka; naknadne obresti pa se ne bodo plačevale. Če ima bon pravico do premije, potem mora biti še preden se predloži finančni deželni blagajni, na njegovem hrbtu od banke, kjer je bil kupljen, potrjeno, da je bil prolongiran s pravico do premije, sicer se smatra, da je bil prolongiran brez pravice do premije. Če pomislimo, da plačujejo naše banke in hranilnice za hranilne vloge in vloge v kontokorentu kvečjemu 3 do 4%, potem lahko mirno trdimo, da je denar v državnih bonih izvrstno naložen.

Vojaški novinec. Povest. Spisal H. Konsiaus; preložil A. B. Ta mičaa povest obsega 80 str. Stane, vkljub veliki draginji s poštaino vred samo K 2'60. Naroči se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Samostojno kmeto stranko in kmetijski list osvetljuje najbolje brošura „Velika nevarnost za vero“, ki je izšla te dni in jo razpošilja „Katoliška Liga v Ljubljani“. Vsak izvod stane samo 1 Krono. Komur je za resnico, naj si to brošuro takoj naroči! Širite brošuro zlasti med kmeto ljudstvo!

Mariborske vesti.

Trgovska in obrtniška zbornica v Mariboru. Zborovanje zaradi Trgovske in obrtniške zbornice v Mariboru se je vršilo dne 8. t. m. v Gambrinovi dvorani. Predsednik Trgovskega gremija v Mariboru, g. Weigl je obširno poročal, kaj se je v tem oziru ukrenilo in da se je začasno doseglo za Maribor uradni dnevi Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. V to svrhu je treba prostorov in uprave. Zaradi prostorov se je obrnil gremij že pred časom na stanovanjsko komisijo, da odkaže v gremijalni hiši prostore, kateri se želijo, v to svrhu na razpolago. Vendar pa stanovanjska komisija v tem oziru nič ne ukrene. Ker nam je zbornično delovanje v Mariboru zelo in nujno potrebno, zato se je proti temu postopanju energično protestiralo. Ob enem se je tudi nameročajna mesta odposlalo stvarno sestavljeni protest z zahtevo, da se dajo nemudoma potrebni prostori na razpolago, da se omogoči zbornično delovanje.

Štajercijancev je vesel advokat dr. Kodermann v Mariboru. Nedavno je izjavil na sodnji v Mariboru, da je vesel ko „Straža piše, da je on (dr. Kodermann) vnet zagovornik štajercijancev. Sedaj prihajajo vsi nemškutarski kolovodje k njemu v pisarno. Tako nizko je padel sveti naravni čut demokratskih narodnjakov! To so ljudje, ki imajo in hočejo imeti vso narodnjaštvo, kar ga je na svetu, v zakupu. Čestitamo! Dober tek!

Milijonar Kokoschinegg dela v Jugoslaviji milijonske dobičke, denar pa nalaga v tujini. Prav je pisala „Straža“ o vsenemškem Kokoschineggu, a prav ne delajo oni krogi, ki pristijo, da si tujec z našim blagom kupiči tako ogromno premoženje. Ali davčne oblasti prav nič ne vidite? Uboge slovenske obrtnike mrcvarite z raznimi davki, a tujec Kokoschinegg beži z imovino v Nemško Avstrijo in Švico. Iz Lipnice nam poročajo, da je isti Kokoschinegg kupil za več milijonov v Nemški Avstriji veliko graščino. V Jugoslaviji pa ima samo dolgove. Ali se to ne pravi po nemško „Steuerhinterland“?

Predavanje SKSZ je danes, v petek (14. t. m.) zvečer ob 8. uri v dvorani JSZ (Splavarska ulica). Predava poslanec prof. Vesenjok: Naš boj proti draginji. Pridite!

Dopisi.

Remšnik. Rojakom v pojasnilo! Klic: „V Marenbergu bo konzum, ki bo nudil svojim odjemalcem razven tičjega mleka vse po nizki ceni“, je spravil mnogo naših ljudi po koncu. Ni čuda, kjer bomo dobili blago najbolj po ceni, tje bomo pač pristopili. Ne da bi bili stuliti kaj slabega, se je vpisalo v ta „Verband“ tudi mnogo naših kmetov in delavcev, kateri seveda niso znali, da so to oni ljudje, kateri odločne zahteve so sledeče: 1. Naj se kmetu odvzame hiša, kmetije naj se podržavijo. 2. Naj se uredi ločitev zakona. 3. Naj se odpravi krščanski nauk in naj se vrže iz sole križ. Kmetje! S tem, da ste podpisali svoje ime na rdeči listek, ste izjavili, da hočete sami, naj se vam odvzamejo vaši domovi. Kakšen namen ima marenberški konzum, vam začetkoma niso povedali; a sedaj, ko ste vplačali že nekaj deležev, naredijo že tuintam kako opazko, češ: „Le če ne boš imel nič opraviti z duhovniki in ne boš šel v cerkev, boš dobil pri naš blago. Rojaki, varujte se pasti, ki je za kmeto ljudstvo pogubonosno! Pravkar izvemo iz zanesljivega vira iz Ljubljane, da bomo dobili tudi mi v kratkem svoj konzum, konzum I. ljubljanskega delavskega konzumnega društva. Naše vrle Remšničane, ki v to delujejo, iskreno pozdravljamo! Z velikim veseljem opazamo, da ljudje kar trumoma pristopajo k delavskemu konzumu ter mečejo pristopnice nasprotnega naravnost proč. Kmetje, le konzum vaše stanovske organizacije bo vam olajšal vaše gmotno stanje; ne konzum onih, katerih voditelji kričijo: Dol s kmetom in Cerkvijo!

Šmarje pri Jelšah. „Kmetijski list“, zloglasno trobilo samostojnežev, se kar dovolj ne more pobahati, češ, da je ves okraj v njegovem taboru. Toda ta prazna bahavost je zgolj plod bujne domišljije samostojnežev, kajti resnici na ljubo bodi povedano, da pri nas na prste ene roke lahko prešteješ vse pristaše samostojnežev in še ti so zelo dvomljive vrednosti. Tebi, „Kmetijski list“, pa bodi povedano: Iz srca ti privoščimo vse tiste backe, katere si srečno pobasal v svojo malho!

Orlovski vestnik.

Za orlovski tabor v Mariboru je daroval g. M. Obrab v Mariboru 2000 K.

Sv. Lenart v Slov. gor. Dne 24. maja t. l. na binkoštni pondeljek priredi tukajšnji odsek ljudsko veselico v dvorani g. Arnuš. Začetek po večernicah. Na programu sta igri: „Krivoprisežnik“ in „Zamujeni vlak“. Med odmori svira godba na lok. Po predstavah prosta zabava s srečolovom in godbo.

Ljutomerski Orel priredi v nedeljo 16. t. m. v gostilni Triglav tombolo s sodelovanjem orlovsko godbe. Del čistega dobička je namenjen Jugoslovenski Matici. K. prav obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Prireditve.

Maribor. Mladeniška Marijina družba pri franciškanih in Strokovna zveza za Krčevino-Lajtersberg priredita v nedeljo, dne 16. t. m., ob 14. uri popoldne najniški izlet na vrh Krčevine. Ob 15. uri bo pri Zupanovi kapelici majniška pobožnost, nato pa na vrtu pred hišo gledališka igra „Kremlar pri zvitom rogu“, enodejanska burka, nato tombola in prosta zabava. Sodeluje dijaška godba.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Tukaj se bo vršila 16. maja velika mladeniška slavnost. Ob 11. uri sv. maša in po maši ustanovitev izobraževalnega društva in Orla. Nastopi ljutomerski odsek s telovadbo. Popoldne igri „Trije tiki“ in „Medved“. Med odmori udarja tamburaški zbor.

Podravska podružnica SPD v Rušah naznanja, da se vsled sklepa občnega zbora rezervira v Planinski ali Ruški koči le vnaprej plačane sobe, ozirom postelje. Z ozirom na to naj vsakdo, ki želi prenočišča, vpošlje pravočasno na gornji naslov pripadajoči znesek ter natanko označi dan prenočevanja. Prenoišče stane za člane 5 K, za nečlane 8 K. Vkljub temu si pridržuje društvo pravico, da odda plačano sobo drugi stranki, ako naročitelj ne pride do 22. ure v kočo ter ni posebej naznanil čas poznejšega dohoda.

Cerkveni glasbenik. Izšla je 3. in 4. številka „Cerkvenega glasbenika“ kot glasilo Cecilijinega društva v Ljubljani s prilogo vred, obsegajočo več skladb kot Premrlovo „Ave Kraljica maja“, Klemenčičevo „Majniška pesem Jezusa“ ter več drugih krasnih skladb za mešane zборе s partiturami vred. Naroča se pri „Cecilijinem društvu“ v Ljubljani ter stane celoletno 20 K, za dijake 12 kron. Toplo priporočamo!

Časopis za zgodovino in narodopis. XVI. letnik. Izšel je 1. snopič. Vsebina: Dr. Kos „Doneski za krajevne kronike (Nadaljevanje iz XV. letnika: 5. Slovenji Gradec 6, Ptuj). F. Kovačič: Mari-

borsko vprašanje (s statističnimi tablicami). Dr. Mohorčič: Prekmurje in Medjimurje. (Dejanski, prosvetni, duševni in književni stiki s štajerskimi Slovenci. Slovenska književnost v Prekmurju). Izvestja prinašajo: 'Spomin na Virunum (Dr. Šašel), Epska narodna pesem o Pegunu in Lembergarju in drugo (M. Kovačič), Nekaj krajevnih imen ob narodni meji na Štajerskem (Fr. Kovačič), „Jezikovno ozemlje Srbov (Sorbov) na Saksonskem“ (Dr. Tomišek). V rubriki „Slovstvo“ so ocenjene knjige) Cvijić Jovan: La Péninsule Balcanique (Fr. Kovačič), 2. Vengust J.: Seznamek prekmurskih občin (F. K.), 3. Sölich: Die Windischen Bücheln (Dr. Tomišek). Društveni glasnik poroča med drugimi o gmotnem položaju Zgodovinskega društva, ki je imelo pri „Časopisu“ 3000 K izgube. „Časopis“ zaključuje z „Nekrologi“ umrlima dr. Stegenšek in ravnatelju Schreinerju, ki sta oba stala ob zibel Zgodovinskega društva in bila skoraj ves čas odbornika. — Redna letna udnina „Zgodovinskega društva“ je 10 K, udje dobivajo zato „Časopis“. Želeli bi bilo, da bi adje prostovoljno plačevali večjo udnino kakor 10 K, da si „Časopis“ gmotno nekoliko pomore.

Nove poštno pristojbine

- začeti s 16. majem t. l. v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev se plača za:
1. navadna pisma do 20 g 1 Krono, (za vsakih nadaljnih 20 g teže še po 60 v več). To velja tudi za zalepke;
 2. za dopisnice 60 vinarjev (z odgovorom 1'20 K);
 3. za tiskovine za vsakih 50 g teže 20 vinarjev;
 4. Vzorec brez vrednosti najmanj 40 v.

Za pristojbine vseh drugih pošilk pisemske in blagovne pošte se določila pri poštah uradih. Občinstvo se opozarja, da z navedenimi daem opremi pošiljkatve z znamkami po novih pristojbinah, ker ni za spremembo istih nobene prehodnje dobe in bi moral prejemnik nezadostno frankovane pošiljke plačati dvojno pristojbino primanjkljaja.

Mariborska eskomptna banka v Mariboru, Tegetthofova ulica šte. 11.

Telefon šte. 16.

Podružnica: MURSKA SOBOTA.

- Sprejema:** Vloge na knjižice, na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju.
Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.
Izdaje: Čeka nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.
Daje predjme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.
Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.
Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Mala naznanila

Razna: Proda sei

JOSIP NEKREP
tesarski mojster in stavbeni podjetnik v Mozartovi ulici 59 v MARIBORU
se priporoča za popravila in za napravo novih stavb za točno izvršitev

Proda se hiša s vrtom
K 56.000
pencstvice v št. lju K 140.000

Išče se posetvo z 30-40 orolov zemlje in živino. 379

Proda sei

Dva lepa dobro ohranjena harmonija proda Karolina Artman, Sv. Jur ob južni žel. 375

Lep kožuh, velik potni kožuh, črn oficirski plašč, črne ofic. blače, usnjena torbica za akta, rasne preproge, rasne starine, Singerjev šivalni stroj, dolga miza, moške obleke, salonsko obleko, rasne površnike, kratke irhaste hlače, rasne klobuke, cilindri-klobuke, rasne čevlje, ovratnike, elegantne til-zastore, karnise, kavin servis, servis za pivo, šampanjske kozarce, gramofon, fonograf, damast-namizne prte, kuvert-odejo, lepa ročna dela, rasne otroške igrače, lepa arealo, podoba, sekirice za glasovir, knjige, vis. omaro, omaro, omario za metulje, visoko stojajočo lestro, škrinjico za domačo lekarno, salonsko miso, svečilke, stroj za rezance, gajbice in rasno drugo proda Ivana Behmidl, Maribor, Koroška cesta 18/L. 438

SVARILLO!

Podpisana pisarna sviri vsakega p. t. posestnika izročiti svoja nepremičnino nevpoklicanim elementom, ki se vsiljuje kot kupci ozirom kot posredovalci ter prosil, da se vsak slučaj naznaniti podpisani pisarni, da izroči iste pristojnim oblastem v kasen.

Pisarna nepremičnina **ZAGORSKI**
Maribor, Barvarska ul. 3. 860

Modro (plavo) platno
najbolše kakovosti
je zdaj na prodaj pri **Alojziju Gnušek**
Maribor, Glavni trg št. 6. 292

Naročajte naše liste!

Kupi sei LES

rezan, tesan, okrogel, drva in oglje kupi v vsaki množini

„SEVER“
društvo lesnih industrijalcev dravske doline

MARIBOR,
Aleksandrova cesta 45.

Kupujem
po najvišjih cenah hlode, rezan in tesan jelov kakor trd les ter vsakovrstna drva za kurivo.
Viktor Glaser, lesna trgovina v Rušah pri Mariboru. 1796

Službe

Mizar-preddelavec
vešč dela na strojih, energičen in delaven so sprejme za takojšnji nastop. Prosto stanovanje, kurjava in razsvetljava, plača po dogovoru. Ponudbe na uredništvo lista pod „mizar-preddelavec“. 369

Kontorista ali kontoristinja, v vseh pisarniških delih izurjen, vešč hrvatskega ali slovenskega in nemškega jezika kakor tudi stenografije išče torarna Ignac Jellenc, Karlovac. 378

Vrtnar ali vrtnarica, marljiv, dobro izurjen, pošten in trezen se sprejme v paromlin Majdič, Celje. 374

RESTAVRACIJA „NARODNI DOM“
— V MARIBORU —
se najtopleje priporoča za obilen obisk
HINKO KOSIČ, RESTAVRATER

Gospodarska zadruga za Prekmurje, Mursko polje in Slovenske gorice

prodaja razne manufakture za moške in ženske obleke, vseh vrst špecerije, čevlje, usnje, deske, stavbeni les in poljedelske stroje.

Kupuje pšenico, žito, koruzo, ajdo, proso, oves, kože, sploh vse kmetijske pridelke.

Posreduje pri nakupu večjih poljedelskih strojev, kakor parnih mlatilnic in motorjev

Pravico kupovati in prodajati zadrugi imajo samo člani.

Novi člani se sprejemajo v zadrugi pisarni v Gornji Radgoni in pri vseh podružnicah.

Glavna trgovina pisarne v Gornji Radgoni.

Podružnice: Gornja Radgona, Murska Sobota, Cankova, Dolnja Lendava, Radgona, Križevci pri Ljutomeru, Beltinci. 259

RABIMO VSAKO MNOŽINO

hrušvega, orešvega, javorjevega, bukovega in jelšvega in to žaganega ali še v celih kosih.

les

PONUDBE NA:
EDMUND MOSTER IN DRUG, ZAGREB

Carrara marmor-ja
prvovrstnega je došlo več vagonov. — Raznovrstna naročila nagrobnih spomenikov, plošč za pohištvo itd. sprejema
Kamnoseška družba Celje.

Slovenci širite naše liste!

Hranilnica in posojilnica društva katoliških moistrov v Mariboru, Vetrinjska ulica 20 obrestuje vloge po 4%.

in daje posojila proti poroštvu.
Uraduje v ponedeljek in četrtek od 5.—7. ure pop.

Veletrgovina Ludovik Kuharič Ormož

nudi svojo veliko zalogo vsakovrstnega modnega, manufakturnega blaga, platna itd. Nadalje priporoča vedno sveže špecerijsko blago, moko, olje. Nakup in prodaja poljedelskih pridelkov. Dobava vsakovrstne železnine, travverz, cementa, kakor tudi poljedelskih in drugih strojev. — Uvoz in izvoz vseh vrst rezanega in stavbenega lesa. — Lastna motorna žaga. Glavna zaloga delniškega piva

TRGOVINA

dobro idoča v največjem industrielnem kraju Slovenije ob glavni cesti blizu župnijske cerkve se radi rodbinskih razmer odda takoj v najem. Pojasnila daje:

Alojz Šlander, krojaški mojster
Št. Pavel pri Preboldu, Štajersko.

Hišno administracijo prevzame
pri uradih vpeljani mlad pravdnik
Cenj. ponudbe pod označbo:
„HIŠNA UPRAVA“ na Anončno ekspedicijo **JADRAN, Maribor.** Gosposka ul. 44.